

ELEKTROODPADY

Elektroodpady - jak z nimi postępować?

PRZYSTĘPNE CENY I SZEROKA DOSTĘPNOŚĆ SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO I ELEKTRONICZNEGO ZACHĘCAJĄ DO JEGO WYMIANY NA NOWSZE MODELE, A JEŚLI TAKI ELEKTROSPRZĘT SIĘ PSUJE - PRIORYTETEM WYDAJE SIĘ PONOWNY ZAKUP, A NIE NAPRAWIANIE. ZASTANÓWMY SIĘ JEDNAK, GDZIE WYLĄDUJĄ NASZE STARE SMARTFONY, MIKSERY, TELEWIZORY CZY KOMPUTERY PO ZEPSUCIU...

Według danych pochodzących z raportu „Gospodarka elektroodpadami. Wyzwania na lata 2019-2023”, na każdego obywatela Unii Europejskiej przypada rocznie ok. 15,6 kg elektroodpadów, z których zaledwie 45% jest poddane recyklingowi. Oznacza to, że w ciągu roku wytwarza się blisko 9,5 mln ton zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE).

A jak to wygląda w Polsce?

Rocznie produkujemy około **500 tys. ton elektroodpadów**, czyli średnio mieszkaniec naszego kraju wytwarza ich około 13 kg. Ponad **60% z nich przekazywanych jest do recyklingu.**

ELEKTROODPADÓW

13 kg

rok/osobę

Elektrosprzęt – czyli co?

Elektrośmieci stanowią **zużyty, popsuty, nieużywany czy niepotrzebny sprzęt elektroniczny i elektryczny**. W tym zbiorze różnych urządzeń znajduje się sześć grup:

- sprzęt działający na zasadzie wymiany temperatury (np. **lodówki, zamrażarki**);
- **ekrany, monitory**;
- **lampy** (np. diody LED, lampy fluorescencyjne, świetlówki LED, lampy metalohalogenkowe);
- **sprzęt wielkogabarytowy** (gdy któryś z wymiarów urządzenia przekracza 50 cm, np. zmywarki, lodówki, pralki);
- **sprzęt małogabarytowy** (np. odkurzacze, żelazka);
- **małogabarytowy sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny** (np. telefony, GPS-y, drukarki).

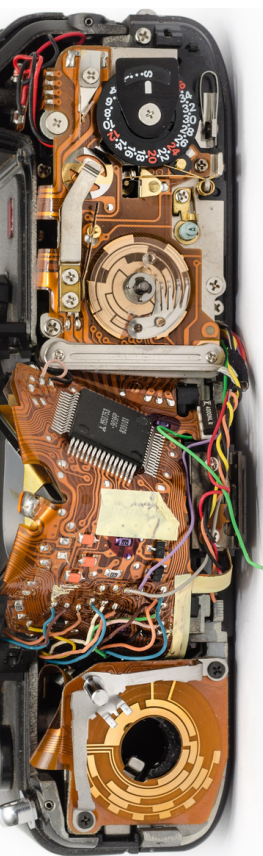

Wyjątkowo szkodliwy odpad...

ZSEE jest wyjątkowo szkodliwym odpadem. Jeśli nie zostanie odpowiednio zagospodarowany, trujące substancje, które wchodzi w skład takich odpadów, mogą zanieczyścić środowisko, stanowiąc zagrożenie dla zdrowia ludzi i dla zwierząt.

W tego typu odpadach występuje np. **rtęć**, która powoduje silne zatrucia organizmu. Jej znaczna ilość znajduje się m.in. w świetlówkach. Innym niebezpiecznym pierwiastkiem jest **chrom**, którym powlekane są metalowe elementy urządzeń. Zatrucie nim jest niebezpieczne dla układów oddechowego i krążenia. W bateriach natomiast znajdziemy **ołów**, który niszczy szpik kostny i sprzyja powstawaniu nowotworów. Z kolei w lodówkach, urządzeniach chłodniczych, gaśniczych i klimatyzacjach występuje **freon**, który niszczy warstwę ozonową Ziemi. Oddziałuje on także na zwiększenie promieniowania UV, które powoduje szybsze starzenie się skóry, choroby nowotworowe czy zaćmę.

Jednak nie taki diabeł straszny... **Elektrosprzęty zawierają również cenne pierwiastki, tj. złoto, platynę, srebro czy miedź**, które można wykorzystać np. do zrobienia plomb dentystycznych lub instrumentów muzycznych. Jest jeden warunek: odpowiednia segregacja ZSEE. Przykładowo, ze starego komputera i monitora o wadze 27 kg możemy odzyskać m.in. ok. 5,6 kg stali i ok. 1,9 kg miedzi. Z kolei 90% materiałów pochodzących ze zużytej świetlówki (szkło, aluminium, luminofor i metaliczną rtęć) można wykorzystać do produkcji innych urządzeń.

Co zrobić ze użytym sprzętem?

Często zastanawiamy się, co zrobić z ZSEE. Badanie przeprowadzone przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska pokazuje, że 66% ankietowanych pozbywa się takich odpadów we właściwym miejscu: **w punkcie selektywnego zbierania odpadów (PSZOK)** albo **w sklepie RTV/AGD**. Ale aż 24% respondentów magazynuje je na strychach, w piwnicach i schowkach. Takie działanie zmniejsza szansę na ponowne wykorzystanie elektroodpadów. Ponadto często sprzęt elektryczny ląduje na składowiskach, zmieszany z innymi odpadami oddawanymi z gospodarstw domowych. Jest to niedopuszczalne, a **w razie kontroli naszych pojemników i natknięcia się na ZSEE grozi nam mandat**. Nie demontujemy także samodzielnie elektrosprzętu, gdyż w czasie takiego działania mogą być uwalniane substancje zagrażające zdrowiu i środowisku.

Istnieje kilka sposobów na pozbycie się tego typu odpadów. Jak już wcześniej wspomniano, elektrośmieci można oddawać do punktu ich zbiórki (PSZOK-ów, mobilnych PSZOK-ów, specjalnych pojemników na elektrosprzęt lub sklepów sprzedających różne urządzenia RTV i AGD). Takie działanie umożliwi ich **unieszkodliwienie i przekazanie do recyklingu**. Inny sposób to skorzystanie z pomocy profesjonalnych firm zajmujących się odbiorem i przetwarzaniem elektrośmieci. Zazwyczaj na takie rozwiązanie decydują się przedsiębiorstwa i instytucje publiczne, ale jest ono kierowane także do gospodarstw domowych.

Na terenie gminy **Trzcianka** kompletnych elektroodpadów można pozbyć się dostarczając je do **PSZOKu**, lub w **miniPSZOKach** zlokalizowanych w **Białej, Niekursku, Nowej Wsi, Siedlisku**, oraz **Stobnie**. Również kompletny elektroodpad, którego bok przekracza 50 cm wystaw przed posesję **podczas zbiórki gabarytów** (w harmonogramie odpadów termin zbiórki gabarytów zaznaczony kolorem czerwonym).

**Pamiętaj -
elektrosprzęt
musi być
kompletny**

**PSZOK
TRZCIANKA**
ul. Wieleńska
(przy dawnym składowisku)
pon. - pt. 9:00 - 17:00
sob. 9:00 - 14:00

Napraw zanim kupisz nowe

Postęp cywilizacyjny powoduje, że przywykliśmy już do szybkiego wymieniania sprzętu elektronicznego i elektrycznego, nawet gdy ten starszy wciąż działa. **Średnia żywotność takich urządzeń określana jest na trzy lata**. Jeśli więc po tym czasie sprzęt zaczyna szwankować, często nie **decydujemy się na naprawę**. A może od tego należałoby zacząć, chcąc być świadomym ekologicznie konsumentem?

